

Technische sessie Raad

Versie 1.0 | 11 februari 2021.

Gemeente
Rotterdam

Privacy, Algoritmes/Ethiek en Informatiebeveiliging.

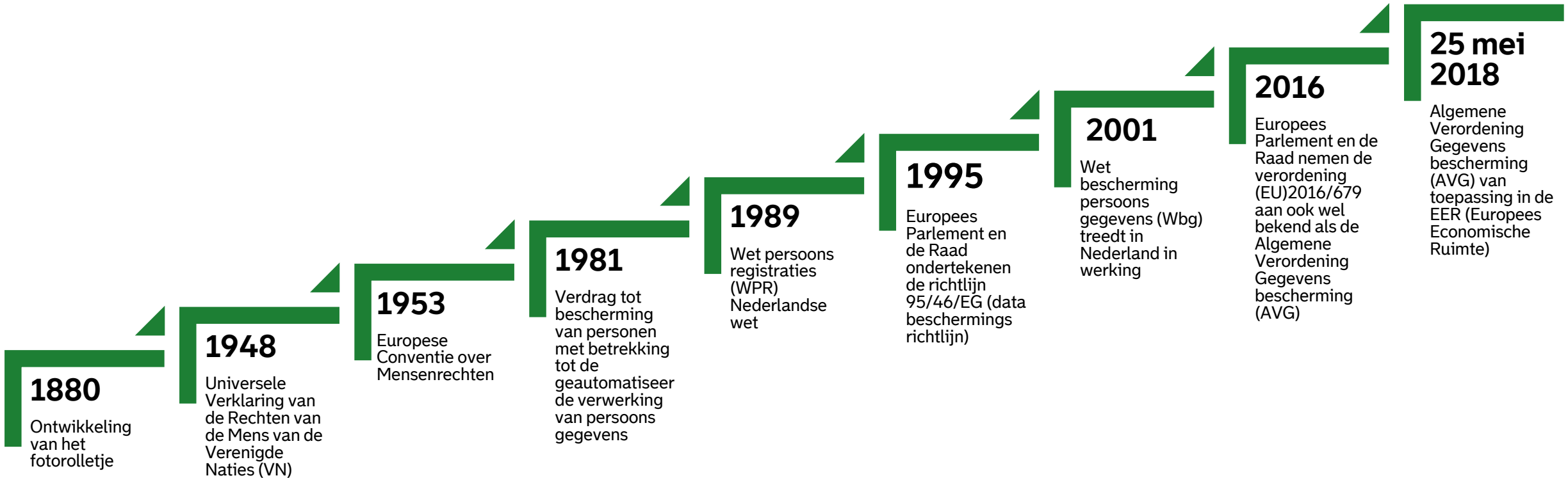
Gemeente
Rotterdam

Privacy/AVG.

Algemeen beeld AVG en impact aan de hand van de kaders

Algemene Verordening Gegevensbescherming: geschiedenis.

AVG in 8 thema's.

AVG de basis

1. Bewustwording
2. Rechten van betrokkenen
3. Overzicht van verwerkingen (verwerkingsregister)
4. Data Protection Impact Assessment (DPIA)
5. Privacy by Design & privacy by Default
6. Functionaris gegevensbescherming
7. Meldplicht datalekken
8. Verwerkersovereenkomsten

Privacy Kaders

- Het concernbeleid op gebied van privacy
- Beleidskader Cameratoezicht
- Gemeentelijke verordening

Privacy/AVG.

Organisatie inrichting en waarborgen naar de burger

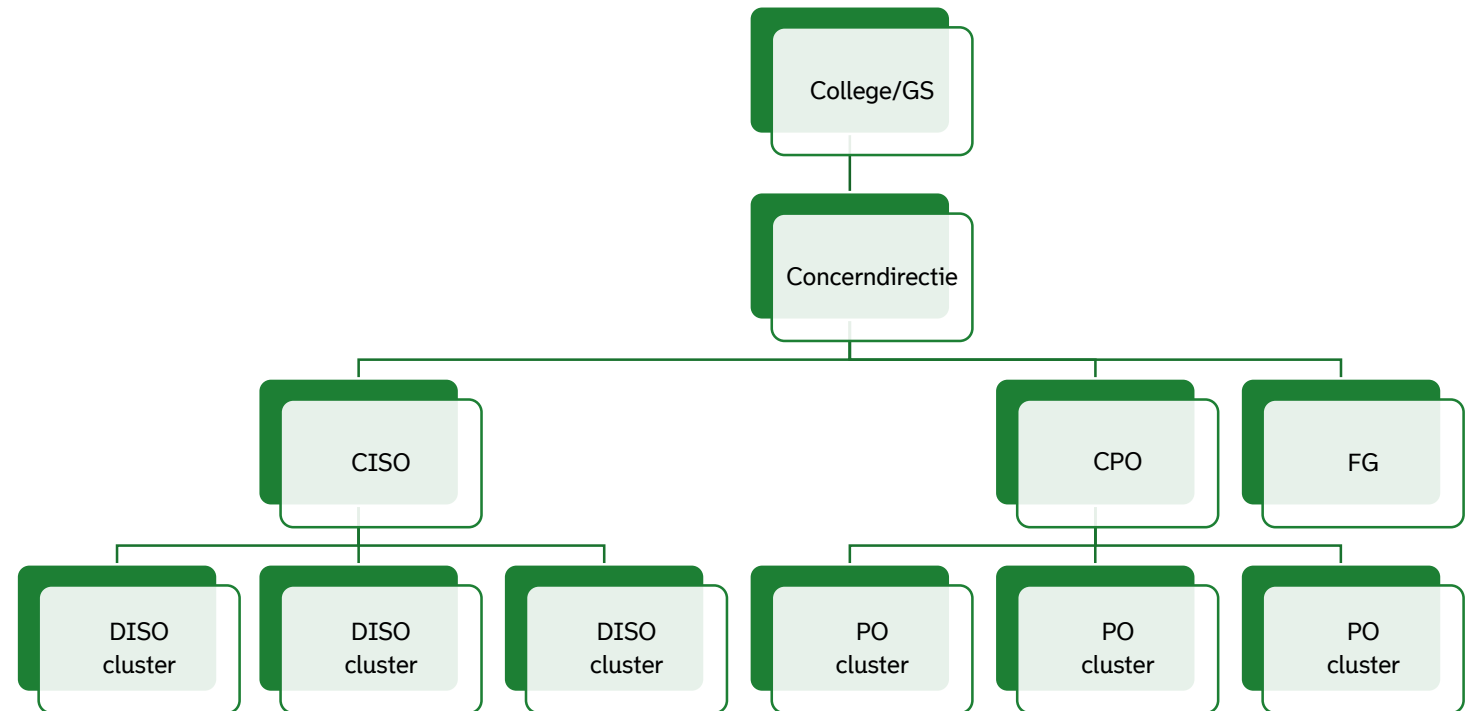

Governance.

FG Functionaris Gegevensbescherming is een verplichte functie. Deze houdt binnen de organisatie toezicht op de toepassing en naleving van de AVG en is contactpersoon voor de AP

CPO Concern Privacy Officer geeft het privacybeleid en de aanpak vorm en geeft functioneel leiding aan de Privacy Officers in de clusters.

CISO Concern Information Security Officer is verantwoordelijk voor het opstellen, adviseren en naleven van het informatiebeveiligingsbeleid en geeft functioneel leiding aan de Decentrale Information Security Officer (DISO).

Waarborgen naar de burger.

Verantwoording en Transparantie

- Privacy statement
- Rechten van betrokkenen
- Het verwerkingsregister
- Data Protection Impact Analyse (DPIA)

Privacy/AVG.

- Datalekken
- DPIA

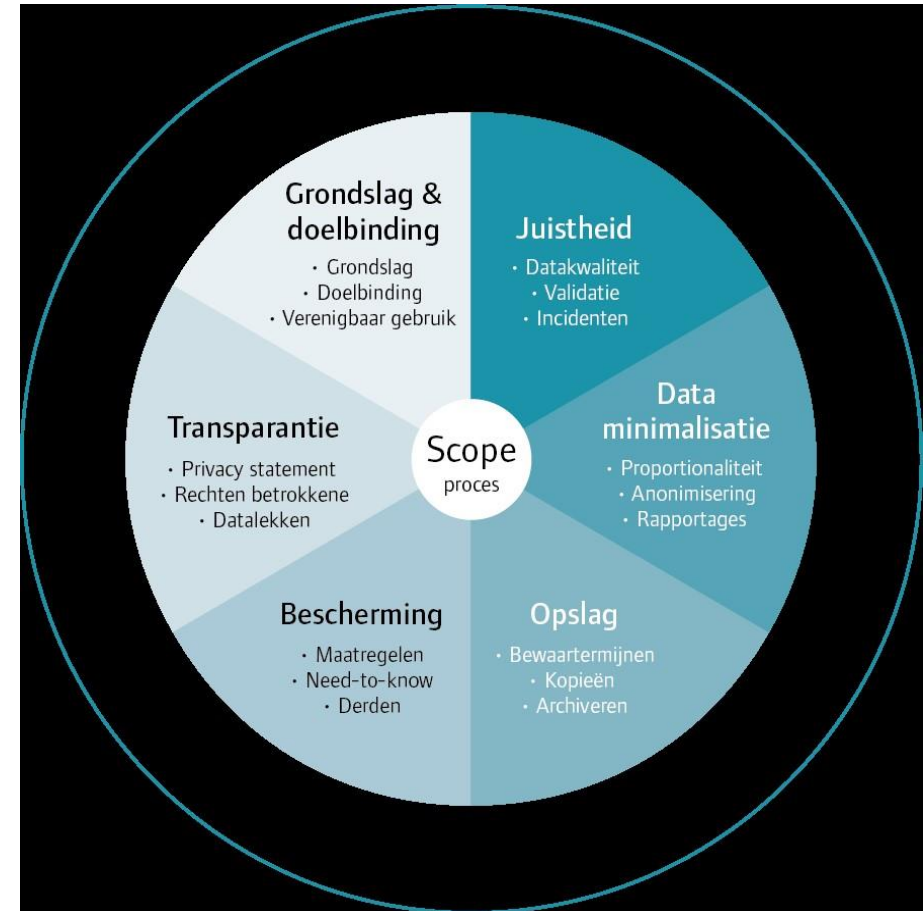
Datalekken.

- Melden aan de Autoriteit Persoonsgegevens
- Tenzij,....
- Melden aan betrokkenen
- Protocol datalekken
- Evaluatie datalekken
- Rotterdam, ongeveer 200 datalekken
- Landelijk 26.000 (2019)

Data Protection Impact Analyse (DPIA).

- Gegevensbeschermingseffectbeoordeling, PIA, DPIA
- Voor risicovolle verwerkingen
- Voorafgaand aan nieuwe verwerkingen

Data Protection Impact Analyse (DPIA).

- Wat gaan we doen?
- Waarom gaan we dat doen? Welk probleem lossen we op?
- Het doel kan niet met minder gegevens worden bereikt (proportioneel)
- Het doel kan niet op een minder inbreuk makende wijze worden bereikt (subsidiariteit)
- Wat zijn de risico's
- Wat zijn de maatregelen
- Restrisico's en voorafgaande raadpleging

Vragen?

Gemeente
Rotterdam

Technische sessie over Algoritmes.

Yugesh Raghoenath

Gemeente
Rotterdam

Inhoud.

Algoritmes.	1
Verantwoord ontwikkelen.	2
Vragen.	3

Algoritme

Een algoritme is:

Geautomatiseerde software

Een algoritme doet:

Voorspellingen
Neemt besluiten
Geeft adviezen

Een algoritme is gebaseerd op:

Data analyse
Statistiek
Zelflerende logica

De toepassingen van algoritmes kunnen gebruik maken van data over:

Burgers
Bedrijven
De fysieke stad
En meer

Waarom gebruiken we algoritmes?

De Gemeente Rotterdam zet algoritmes in om:

- Preventief in te spelen op de behoefte van Rotterdam
- Proactief in te spelen op maatschappelijke uitdagingen
- Betere en slimmere diensten te leveren

Voorbeeld 1: Parkeren

Voorbeeld 3: WMO-voorspelmodel

Voorbeeld 2: SpotRotterdam

**In alle ruimte
genieten van
Rotterdam?**

Dankzij SpotRotterdam, bedacht door de gemeente Rotterdam, kan dat nu een stuk makkelijker. Met SpotRotterdam zie je namelijk live en overzichtelijk waar veel of juist weinig mensen zijn. Wel zo relaxed.

[Check SpotRotterdam](#)

[Bekijk hoe het werkt](#)

Gemeente Rotterdam

Een veld in ontwikkeling

Veel proefondervindelijke experimenten

Weinig algoritmes succesvol in gebruik

Richtlijnen voor het toepassen van algoritmes door overheden

- Ministerie van Justitie en Veiligheid

White Paper on Artificial Intelligence – a European approach to excellence and trust

- High-Level Expert Group on Artificial Intelligence (Europese Commissie)

Onderzoek Rotterdamse Rekenkamer

- In uitvoering

Rapport: Aandacht voor algoritmes

- Algemene Rekenkamer

Aandachtspunten

Algemene Rekenkamer – Aandacht voor Algoritmes:

- Uitlegbaarheid aan burgers
- Algoritmes kunnen tot discriminatie leiden
- De gewenste en ongewenste geleerde patronen zijn op voorhand niet te bepalen
- Afhankelijkheid van externe leveranciers is ongewenst met het oog op risicoanalyses, risicobeheersing en toetsbaarheid

Kader in ontwikkeling

Er is een algoritmekader in ontwikkeling waarin wij de volgende punten adresseren:

- Onze richtinggevende waarden
- De borging van die waarden bij toepassingen
- Controleerbaarheid middels transparantie en uitlegbaarheid

Dit kader ontwikkelen wij met:

- Den Haag
- Utrecht
- Amsterdam
- Limburg
- Rijkswaterstaat
- Politie
- Kadaster

Ethische waarden

In de visie van de Europese Commissie en in vrijwel alle strategische nota's over Artificial Intelligence, algoritmes en data van de Europese lidstaten zijn de volgende acht waarden terug te vinden:

- Rechtvaardigheid
- Veiligheid
- Transparantie
- Non discriminatie
- Privacy
- Diversiteit
- Betrouwbaarheid
- Menselijke controle en toezicht

Overeenkomstig met de waarden in het rapport van de Algemene Rekenkamer.

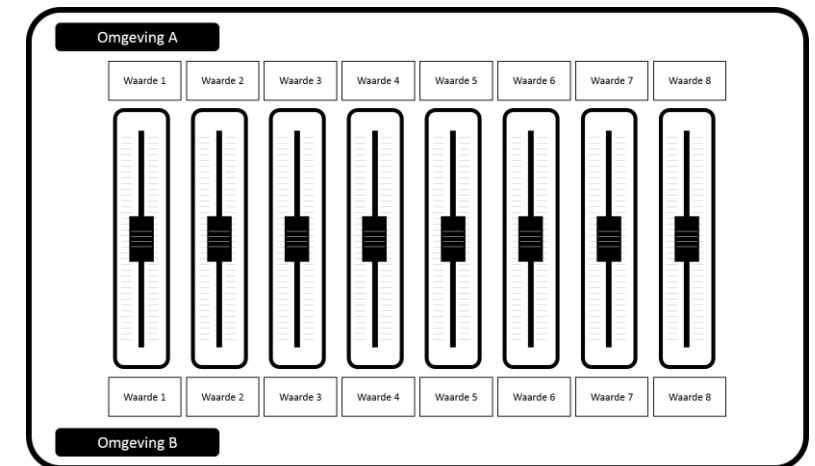
Uitlijningsmodel: Hoe gaan wij met waarden om?

Waarden uitlijnen, geen afvinklijstjes

Waarden zijn contextafhankelijk niet generiek

Afwegingen en keuzes in de context voldoen aan de volgende vereisten:

- De uitlijning en de keuzes worden geëxpliciteerd en gedocumenteerd
- Documentatie maakt onderdeel uit van het verantwoordingsdossier
- Documentatie is navolgbaar door derden, zoals bijvoorbeeld: auditoren, controllers, rekenkamer, burgers of bedrijven.
- Documentatie is opvraagbaar door ieder die de consequenties ondervindt

Algoritmeregister

Handvat in de vastlegging van informatie aangaande algoritmes. Dit biedt mogelijkheden om transparantie in te richten ten behoeve van:

- Interne controle
- Controle van burgers en bedrijven
- Controle van journalisten
- Controle van de politiek

Toevoeging op het dataverwerkingsregister:

- Nauwe samenwerking met privacy.
- Het werkveld privacy is volwassener en kunnen we van leren.

Stand van zaken:

- Eerste versie interne register is technisch gereed.
- Organisatorische implementatie worden afspraken over gemaakt.
- Landelijke samenwerking voor ontwikkeling standaard: ook voor extern register.

Inkoopvoorwaarden

Er zijn Inkoopvoorwaarden geïmplementeerd. Met deze voorwaarden borgen wij dat onze waarden ook stand houden wanneer wij werk uitbesteden. Enkele aandachtspunten zijn:

- Transparantie
- Uitlegbaarheid
- Toetsbaarheid
- Eigenaarschap data en algoritme

Vragen?

Gemeente
Rotterdam

Informatieveiligheid

Continu werken aan de veiligheid van informatie

Gemeente
Rotterdam

Rotterdam blijft waakzaam

Ambtenaren in Amsterdam en Rotterdam kunnen weer op locatie werken. De beide gemeenten hebben de toegang tot hun Citrix-netwerk hersteld. Ze zeggen dat ze maatregelen hebben genomen om misbruik te voorkomen.

De gemeenten hadden de systemen vorige week tijdelijk afgesloten na een advies van het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) van het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Lek ontdekt

In de beveiliging van Citrix-programma's werd in december een grote fout ontdekt. Citrix heeft daar nu een eerste reparatiemiddel (patch) voor vrijgegeven.

27 januari 2020, 10:45 uur

Algemeen

De gemeente Rotterdam handhaaft het aanvullende toezicht op ICT-systeem Citrix. Dat schrijft wethouder Van Gils aan de gemeenteraad. Citrix is een systeem dat gebruikt wordt zodat ambtenaren op afstand kunnen werken, bijvoorbeeld vanuit huis. Naast het handhaven van het toezicht laat Van Gils de gang van zaken ook beoordelen en evalueren door twee externe ICT-bedrijven.

Citrix werd vorige week op veel plekken in Nederland, waaronder de gemeente Rotterdam, uitgeschakeld. Men ontdekte een lek waardoor het voor hackers erg gemakkelijk was om in te loggen. De systemen werden gefaseerd weer opgestart nadat de leverancier met een tijdelijke update kwam waarin het lek gedicht was.

De gemeentelijke systemen zijn niet gehackt. Volgens Van Gils was de enige impact alleen ongemak. Zo konden ambtenaren niet vanaf afstand werken en ook e-mailverkeer op smartphones werkte niet.

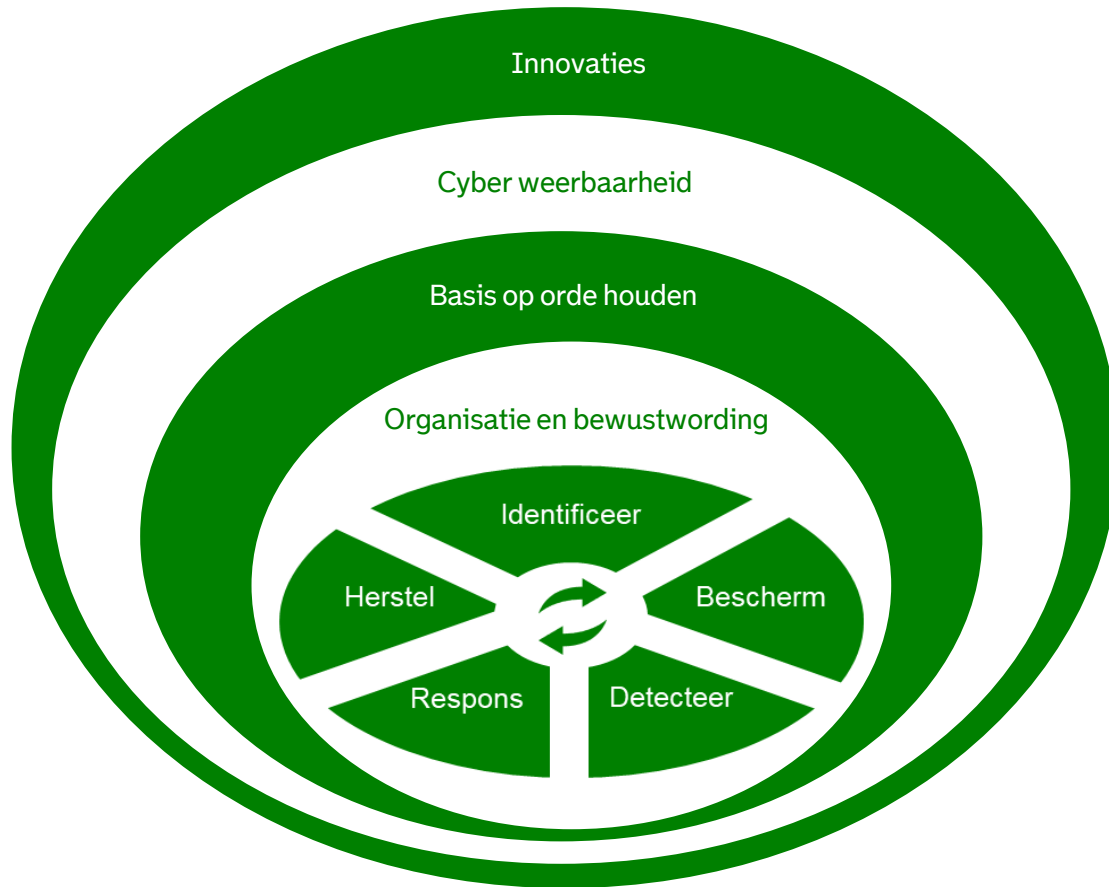
Bron: RTL nieuws en 010 Dagblad

Wat is informatieveiligheid?

Informatieveiligheid is het geheel van preventieve, detectieve, repressieve en correctieve maatregelen alsmede procedures en processen die de beschikbaarheid, exclusiviteit en integriteit van alle vormen van informatie binnen de Gemeente Rotterdam garanderen.

Met als **doel** het waarborgen van de betrouwbaarheid van de informatie en de informatievoorziening.

Informatieveiligheid is een continu proces

Identificeer:

Assets, risico's, dreigingen, kwetsbaarheden, kaders, maatregelen

Bescherm:

Mens centraal, fysiek & digitaal, informatie, data en gegevens

Detecteer:

Security Operations Center, technische scans, interne en externe onderzoeken en audits

Respons:

Incident management, crisis- en continuïteitsplannen

Herstel:

Doorvoeren verbeteringen, aangepaste werkwijzen

Informatieveiligheid draagt bij aan Weerbaarheid

Organisatie	Integrale security organisatie
Bewustwording	Blijf Alert! en crisis-oefeningen
Normen en kaders	Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging, Technische en organisatorische maatregelen
Uitvoeren beveiliging	Meerjarenplan, advies, maatregelen uitgevoerd door 1 ^{ste} lijn
Verantwoording	IT General Control (ITGC), ENSIA (DigiD e.a.)
Technische beveiliging	Ethical hackers, Security Operations Center (SOC), pentesten en vulnerability scans

Integrale security organisatie door intensieve samenwerking

Intern

- Directie Veiligheid
- Beveiligingsambtenaar (BVA)
- Concern Privacy Officer (CPO)
- Functionaris Gegevensbescherming (FG)
- Financial Audit en Concern Auditing
- Stadsontwikkeling / Stadsbeheer
- Diverse beheer disciplines

Extern

- G4-gemeenten e.a.
- Informatiebeveiligingsdienst (IBD)
- National Cyber Security Centrum (NCSC)
- Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG)
- Externe Auditor (PwC)
- Diverse externe partners

Informatieveiligheid speerpunten

Doorontwikkelingen:

- Actualiseren dreigingsbeeld en risico's en maatregelen
- Continueren informatieveiligheid-bewustwording ambtenaren
- Verder implementeren Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) maatregelen
- Houden van crisis-oefeningen

Vragen?

Gemeente
Rotterdam

Bedankt
voor uw aandacht.

Gemeente
Rotterdam